

Taloustyöryhmän kokoonpano ja tavoitteet

KH 12.8.2026
383/02.02.02/2026

Kaupunginhallitus päätti 22.6.2026 § 206 hyväksyessään talousarvion 2027 laatimisohteet ja toimintakateraan vuosille 2027-2029, että seuraavaan kaupunginhallituksen kokoukseen tuodaan esitys taloustyöryhmän kokoonpanosta ja tehtävistä.

Kaupungin talous on ollut viime vuodet tasapainossa, mutta verorahoituksen pienentyessä ja käyttötalousmenojen kasvun sekä korkean investointitason johdosta talous on luisumassa epätasapainoon ja viime vuosina kertyneet ylijäämät pienenevät viime vuonna toteutuneen ja tälle sekä seuraaville vuosille ennustettujen alijäämäisten tilinpäätöstulosten vuoksi. Tulorahoitus ei siten enää riitä kattamaan kaupungin kokonaismenoja. Tämä johtuu monista eri syistä, joista kuvausta alla:

Sosiaali- ja terveystalvelujen siirryttyä hyvinvointialueelle, on kuntien vastuulle jäänyt tehtäviä, jotka aiemmin kuuluivat sosiaali- ja terveystoimen järjestettäväksi ja rahoitettaviksi mm. ennaltaehkäisevä päihdetyö ja varattomien hautaustoimi. Samalla kuntien hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden (hytetu-työ) tehtäväkenttä on laajentunut ja kasvanut merkitykseltään sekä kustannuksiltaan. Lisäksi kunnille on jäänyt merkittävät vastuut ja riskit aiemmin sote-talvelujen käytössä olleista kiinteistöistä, joiden osalta hyvinvointialue on tehnyt jo nyt vuokrauksesta luopumispäätöksiä. Näin ollen kiinteistöt jäävät tyhjilleen ja niille on vaikea löytää uutta käyttötarkoitusta.

Kaupunki hoitaa laajasti kuntalaisille suunnattuja ei lakisääteisiä talveluja, joihin ei saada perustalvelujen valtionosuutta tai opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuutta. Näillä talveluilla pyritään tukemaan kuntalaisten hyvinvointia, paikkakunnan elinvoimaisuutta ja viihtyisyyttä.

Kuntien vastuut työllisyydenhoidon kustannuksista ovat samaan aikaan vähintäänkin tuplaantuneet. Näiden kustannusten vähentämiseen kunnilla on nyky-lainsäädännön puitteissa melko vähän vaikutusmahdollisuuksia, mikä edellyttää kunnilta omaa, jatkuvaa ja kustannuksia tuottavaa edunvalvontaa.

Omalla kehittämistoiminnallaan kaupunki on tehnyt talouden tasapainottamiseen liittyviä ratkaisuja, joista kuvausta alla:

Kaupunki on panostanut viime vuosina kuntalaisten hyvinvointiin mm. investoimalla liikuntapaikkoihin, poistamalla kemijärveläisten lasten ja nuorten liikuntapaikkamaksut sekä laajentamalla ohjaustalveluja kaikille kuntalaisille. Tämä on osaltaan ennaltaehkäisevää työtä ja samalla paikkakunnan elinvoiman vahvistamista.

Omassa talvelutuotannossa on tehty merkittäviä talouteen vaikuttavia ratkaisuja, joilla on saatu ja saadaan kustannuskasvua hillittyä. Näitä ovat mm. Hillatien kampus (kouluverkkoratkaisu + moduuli) ja varhaiskasvatuksen talvelujen järjestäminen v. 2027 alusta lähtien.

Taloustyöryhmän tavoitteet ja kokoonpano

Kaupungin taloustyöryhmän tavoitteena tulisi olla pitkän aikavälin talouden tasapainottaminen ja sen toteuttamiseksi mm. seuraavia toimenpiteitä ja

selvityksiä:

- konsernirakenne ja omistajapolitiikka
- konserniohjeen päivitys ja taloudelliset tavoitteet tytäryhtiöille
- kaupungin toimielinmallin tarkastelu
- ei lakisääteisten palvelujen kustannukset v. 2026 ja tulevaisuudessa
- lakisääteisten palvelujen toteutuksen taloudellisuus (verrokkikunnat) v. 2026 ja kehittämistarpeet
- investointitason määrittely seuraaville viidelle vuodelle
- kehittämistoimenpiteet elinvoiman vahvistamiseksi
- edunvalvonnalliset painopisteet kuntatalouteen liittyen

Taloustyöryhmän kokoonpanon tulisi olla sellainen mikä tukee edellä kuvattujen tehtävien valmistelua ja tuottaisi lisäarvoa päätöksenteon valmisteluun. Kokoonpanossa olisi siten hyvä olla seuraavat tahot:

- kaupunginhallitus
- kaupunginvaltuuston puheenjohtajat
- kaupunginjohtaja
- toimialajohtajat
- talous- ja kehittämisjohtaja

Asiantuntijoita kutsutaan kokouksiin ja valmistelemaan asioita kunkin käsiteltävän osa-alueen mukaisesti. Asiantuntijoina ovat vastuualuepäälliköt, toimitusjohtajat ja muut konsernin asiantuntijat. Taloustyöryhmän puheenjohtajana toimii kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja sihteerinä talous- ja kehittämisjohtaja.

Taloustyöryhmän työskentely alkaa syksyllä 2026 ja jatkuu valtuustokauden loppuun saakka. Päätöksentekoon tuotavat selvitykseen perustuvat esitykset valmistellaan asiakokonaisuuksittain ja tuodaan valmisteltuina asioina kaupunginhallitukseen ja edelleen valtuustoon, mikäli asia kuuluu valtuuston päätettäväksi. Taloustyöryhmä raportoi toiminnastaan valtuustolle iltakoulujen yhteydessä ja tarvittaessa järjestetään erillisiä iltakouluja/valtuustoseminaareja.

Valmistelija

Talous- ja kehittämisjohtaja Tuula Kuvaja, 040 730 0236

Esittelijä

Kaupunginjohtajan varahenkilö Säärelä Marjo Kemijärvi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää käynnistää taloustyöryhmän työskentelyn ja nimetä henkilöt esittelytekstissä kuvatun mukaisesti.

Päätös